

Var søghndige Medlemmer. Dommeren kan meget vel, naar han selv udmelder nogle Skøns- og Besigtigelsesmænd, gøre det i Henhold til en Forhandling, som har fundet Sted mellem ham og de søghndige Medlemmer; saaledes er det ogsaa ved Sø- og Handelsretten her i Bøh. Det er ingenlunde vanskeligt gaaft i Almindelighed at komme til Enighed om, hvilke Personer der fornuftigvis kan være Spørgsmaal om at udmelde ved foresaldende Lejlighed efter de forskellige Tilfældes Bestaaenhed, og det vil altsaa netop være i Henhold til en saadan forudgaaende Forhandling med søghndige Medlemmer, at denne Udmeldelse vil kunne ske, som der tales om, dels i Sø- og Handelsretsloven og dels i det foreliggende Lovforslag. Endnu har jeg den Bemærkning at gøre — siden jeg ved' andres Udtalelser er bleven forledt til at udtale mig om Enteltheder i Lovforslaget — at jeg heller ikke holder af det sidste Stykke af § 1, der er sat ind i Landstinget, og som siger: „De ovennævnte borgerlige Retssager, som angaa Forhold, der omtales i S-loven, kunne dog med begge Parter's Samtykke“ osv. Ganste vist findes en saadan Bestemmelse i Sø- og Handelsretsloven, men der var den Gang en Grund til at sætte Bestemmelsen ind, som ikke er til Stede ved denne Lejlighed. For det første skal jeg gøre opmærksom paa, at Sø- og Handelsretsloven ogsaa handler om Handelsfager, og Begrebet om Handelsfager er maaste noget mere svævende end Begrebet om Søsager. Men Hovedsagen er den, at da Sø- og Handelsretsloven blev indstiftet i 1861, sammensatte man ikke alene Retten paa en særegen, fra det almindelige afvigende Maade, men man indførte en ganste ny Procesmaade, og det var egentlig denne, som den Gang valte Tvivl og Betænkelighed hos mange, og der var navnlig mange, som mente, at Folk vilde frygte for at procedere for Sø- og Handelsretten mundtlig, og navnlig var der, kan jeg sige, en hel Skare af ældre Procuratorer, som ikke støttede om, at de nu skulde føre Sager for Sø- og Handelsretten paa denne ny Maade i Stedet for gennem skriftlige Indlæg. Det var dette, der bevirkede, at man satte det ind i Sø- og Handelsretsloven, men efter min Formening er der ikke Grund til at gøre en saadan Tilføjeelse her. Det er kun en Tilføjeelse, som egentlig synes at tyde paa, at man har lidt Mistillid til disse ny Soretter. Jeg begriber nu ikke, hvad der skulde bevæge, at nogen foretrækker, at Sagen paaendes af Underdommeren alene i Stedet for af Underdommeren i Forbindelse med et Par søghndige Medlemmer. Man kan

vistnok forudsætte, at Underdommeren, naar han nogenlunde er sin Blads voksen, vil forstaa at hævde sin Stilling, men i ethvert Tilfælde staar jo Sorettens Domme, lige saa vel som Underrettens Domme under Appel til Overretten, og der har man jo den tilstrækkelige juridiske Dugtighed, hvoraf det synes, at man egentlig ventte større Garantier for Sagens Paafendelse end for Soretten alene.

Beth: Saa vel den højtærede Justitsminister som det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkrets (Klein) gav mig Ret i den Betragtning, jeg fremsægte, at det vilde være heldigere, naar Behandlingsmaaden for disse Soretter, som her paaentens oprettede, kunde blive offentlig og mundtlig, i det mindste, ligesom dette er Tilfældet ved Sø- og Handelsretten i København. Men endstønt saa vel Justitsministeren som det ærede Medlem, der nu satte sig, gavede mig Medhold i denne Betragtning, mente de dog bægge, at Omstændighederne vare saaledes, at man ikke kunde indføre den her i Landet. Den højtærede Justitsminister — jeg haaber, jeg forstod hans Ord rigtig, ellers beder jeg mig rettet — sagde — det er ikke hans Ord, men jeg gengiver hans Tanke, saaledes som jeg opfattede den — at det ganste vist var heldigere for Røgmandselementets Vedkommende, at Sagerne forhandlede mundtlig, men Vanskeligheden fandt han hos den juridisk dannede Underdommer; han havde saa mange andre forskelligeartede Forretninger at varetage i Embeds Medfør, at man ikke kunde forlange eller vente af ham, at han skulde ofre Tid til eller have Lejlighed til at sætte sig ind i og praktisere Reglerne for en mundtlig Procedure. Saaledes forstod jeg den højtærede Justitsminister. Denne Betragtning's Rigtighed kan jeg for den juridiske Dommers Vedkommende ikke indrømme. Jeg accepterer den højtærede Justitsministers Mening, at det er lettere, bekvemmere og altsaa ogsaa bedre for Røgmandene at dømme efter en mundtlig Procedure, men jeg kan ikke indrømme Rigtigheden af, at det skulde frembyde særegne Vanskeligheder for Underdommere at sætte sig ind i og at lede en mundtlig Procedure. Jeg skal i saa Henseende tillade mig at fremsægte en Erklæring, som jeg har gjort. Jeg har i min Stilling interesseret mig ganste overordentlig for den mundtlige Procedure og for en Indførelse af den ogsaa hos os, og dette har ført mig til, at jeg har grebet Lejligheden næsten saa ofte, jeg har kunnet faa den til at frembyde sig, til at tale derom med Dommere her i Landet, som have været